

Till Landstingsstyrelsen

Utvärderingsrapport Pilotprojekt - Levnadsvanemottagning 2016-2018

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsens arbetsutskott föreslår landstingsstyrelsen besluta

1. Att Pilotprojekt levnadsvanemottagningens fortsatta verksamhet och finansiering ska ingå i budgetprocessen.

Utvärderingen syftar till att redovisa, följa upp och värdera resultaten från levnadsvanemottagningens verksamhet under projekttiden september 2016 - december 2017 samt förlängningen av projektet fram till december 2018. Utvärderingen sträcker sig t.o.m. mars 2018, så att beredning av beslutsprocess kan ske före sommaren och verksamheten under hösten hinner förbereda en eventuell fortsättning eller ett avslut i december 2018.

Rapporten presenterar projektets verksamhetsutveckling och behandlingsresultat. Levnadsvanemottagningen har under drygt ett års tid erbjudit patienter med ohälsosamma levnadsvanor stöd till förändring. Teamet har utvecklat en verksamhet som är hälsofrämjande och personcentrerad. Levnadsvanemottagningens verksamhet utgör en viktig del i landstingets samlade arbete för att främja hälsa och förebygga sjukdom hos de patienter och medborgare vi möter. Det betyder att övriga verksamheter med patientkontakter har det mer generella uppdraget att arbeta enligt landstingets vårdprogram för sjukdomsförebyggande insatser och levnadsvanemottagningen hanterar de patienter som utifrån ett antal remisskriterier samt minst två levnadsvanebrister har remitterats till mottagningen för stöd. På den korta tid som mottagningen har varit igång har ett hundratal patienter fått stöd och flertalet visar förändringar som över en sexmånaders period har varit bestående.

De hälsoekonomiska beräkningar som genomförts visar på vinster för såväl individ, som hälso- och sjukvård och samhälle. Mottagningens verksamhet och insatser har konstaterats vara kostnadseffektiva.

Sammanfattning

Levnadsvanemottagningen har under drygt 1 års tid erbjudit patienter med ohälsosamma levnadsvanor stöd till förändring. Levnadsvanemottagningen är en länk i vårdkedjan för de svårast sjuka och för de patienter som riskerar att förvärra sitt tillstånd. Alla förvaltningar har haft möjlighet att remittera till mottagningen och flertalet har remitterats från primärvård och Blekinge-sjukhuset. Målgruppen är en utsatt grupp som upplever att de tidigare inte har blivit sedda i vården.

På den korta tid som mottagningen har varit igång har ett hundratal patienter fått stöd och flertalet visar positiva förändringar som över en sex månaders period har varit bestående. Förändringarna har visat sig i ett bättre mående, förbättrade fysiologiska och fysiska test och mätningar.

Personalens kompetens och det personcentrerade förhållningssättet är de framgångsfaktorer som har kunnat identifieras utifrån patienters utsagor. Teamet har erbjudit individuella och gruppaktiviteter där teori och praktik blandas. Genom hela processen har patienten varit delaktig genom att sätta delmål och mål utifrån egna önskemål och förutsättningar. Levnadsvanemottagningen har varit en satsning som visar vägen till en ökad hälsofrämjande och jämlik vård med fokus på de grupper i samhället som har stora behov av stöd.

De hälsoekonomiska beräkningar som genomförts visar på vinster för såväl individ, som hälso- och sjukvård och samhälle. Mottagningens verksamhet och insatser har konstaterats vara kostnadseffektiva.

Pilotprojektet startade hösten 2016 och kommer att avslutas och verksamheten avvecklas i december 2018 om inget annat beslutas.

Bakgrund

Det finns ett identifierat behov av ökat stöd till patienter med svår levnadsvaneproblematik i Blekinge. För att möta behovet inrättades levnadsvanemottagningen 2016. Mottagningens verksamhet ska komplettera, stödja och vara ett led i landstingets samlade sjukdomsförebyggande arbete. Mottagningen har tagit emot 155 remisser varav 56 har återremitterats då remisskriterierna inte varit uppfyllda. 99 patienter har behandlats/är under behandling under projektperioden. I stort sett alla patienter (95 %) som sökt levnadsvanemottagningen har haft behov av hjälp med viktreducering, matmissbruk och fysisk inaktivitet. Resultaten är positiva, både avseende fysiska test och prover och den självupplevda fysiska och psykiska hälsan.

Finansiering

Pilotprojektet har tidigare finansierats årligen med 2 mkr från landstingsstyrelsens förfogandeanslag samt 500 000 från landstingsstyrelsens redan tillsatta medel för folkhälsa.

Utöver ovanstående anslag föreslås framtida årsbaserade budget utökas för att omfatta:

- en utökning av fysioterapeutiska kompetensen till en heltidstjänst motsvarande 350 000 kr
- en komplettering av teamet med beteendevetenskaplig kompetens motsvarande 700 000 kr
- de under projektet oförutsedda kostnaderna för extra provtagningar om 50 000 kr/år.

Nyttoeffekter

Hälsoekonomiska effekter och hälsovinster finns särskilt redovisade i bilagd utvärderingsrapport.

Kommunikation

Ett fortsatt och förstärkt systematiskt arbete för att förbättra efterlevnaden till landstingets vårdprogram för sjukdomsförebyggande metoder kommer att bidra till ännu bättre hälsoekonomiska effekter. Levnadsvanemottagningen utgör en del av helheten i dessa intentioner.

Säkerhetsperspektiv

Om levnadsvanemottagningen läggs ner finns risken att pågående patientbehandlingar drabbar enskilda patienter. Övriga verksamheter kommer att förlora en remissinstans som underlättar flödet och processen för våra patienter i arbetet med att förbättra sina levnadsvanor. Risken finns att övriga verksamheter blir mer försiktiga och restriktiva med att ställa frågor om levnadsvanor i mötet med patienterna och vi förlorar möjligheten att påverka och stötta till goda livsval.

Genomförande av beslut

Förslaget till beslut innebär att hälso- och sjukvårdsdirektören får uppdraget att skapa förutsättningar för ett vidmakthållande och vidareutveckling av levnadsvanemottagningen som en resurs för landstingets alla hälso- och sjukvårdsenheter, med stöd av den utvärderingsrapport som skrivits fram.

Beredning

Viktigt att detta ärende även tas upp som information i de tre hälso- och sjukvårdsnämnderna; psykiatri/habilitering, primärvård/folk tandvård och Blekingesjukhuset, då de kommer att påverkas av beslutsutfallet.

Karlskrona enligt ovan

Peter Lilja
Landstingsdirektör

Gunilla Skoog
Utvecklingsdirektör

Bilaga

Ta bort den här rubriken om den inte behövs. Undvik bilagor som inte behöver finnas med av formella skäl.

- Utvärderingsrapport Pilotprojekt - Levnadsvanemottagning 2016-2018